

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/214/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217202025
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217202025.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkyň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. Q. XX, XX XXX N., zastúpenej Združením na ochranu práv občana - AVES, so sídlom Jána Poničana 9, 841 07 Bratislava, IČO: 50 252 151, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Pribinova 28, 811 04 Bratislava, o určenie, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov a iné, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 14C/11/2017-187 zo dňa 04.04.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o určení, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, a vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 19,29 eura potvrdzuje.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania mení tak, že žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 28,26 %.

Žalobkyni nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom v prvom výroku zastavil konanie v časti určenia neplatnosti Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.10.2015. Druhým výrokom určil, že spotrebiteľský úver revolvingového typu zo Zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 18.10.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Tretím výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 19,29 eura z titulu bezdôvodného obohatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a štvrtým výrokom vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol. Posledným výrokom žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, 6, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), g), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 4, § 19 ods. 2, 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, a § 151 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Výrok o trovách konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa uzatvorila dňa 18.10.2015 so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 630 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 42 mesačných splátkach po 19,61 eura. Celkové náklady spojené s úverom predstavovali podľa zmluvy výšku 256,62 eura a celková čiastka

na zaplataenie bola 886,62 eura. V zmluve bol tiež dojednaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 63 eur, ktorý bol splatný jednorazovo v deň uzavretia zmluvy. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola podľa zmluvy 24,23 % a úroková sadzba vo výške 16,95 %. V rovnaký deň strany sporu uzavreli aj dohodu o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytovanie služieb žalovaným žalobkyni, definovaných v čl. II. dohody, a to za odplatu vo výške 14,74 eura mesačne s počtom splátok 42, pričom žalobkyňa mala tieto mesačné splátky odplaty za poskytnutie služieb uhrádzať spolu so splátkami úveru a úrokov za úver podľa zmluvy o úvere. V čl. I. bod 2. dohody bolo uvedené, že dohodnuté služby sú doplnkové a dobrovoľné, nemajú charakter podmienky alebo predpokladu na uzavretie akéhokoľvek zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom a klientom, napríklad na získanie spotrebiteľského úveru alebo na získanie úveru za ponúkaných podmienok.

3. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že žalovaný poskytol žalobkyni úver, ale na jej účet poukázal len sumu 567 eur a žalobkyňa titulom poskytnutého úveru uhradila celkovo sumu 586,29 eura. Súd posúdil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú a podrobil ju prieskumu podstatných náležitostí, ktoré vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. Skonštatoval, že úver je bezúročný a bez poplatkov, pretože v zmluve uvedená hodnota RPMN nekorešponduje s tým, v akej skutočnej výške bol žalobkyni úver poskytnutý. Poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová c/a FINWAY, a.s., podľa ktorého do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie, akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Takéto zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojených s úverom do celkovej výšky úveru nutne vedie k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. V zmluve nie je uvedená správna výška RPMN, pretože pri vstupnom údaji o výške úveru 567 eur, splátke 19,61 eura a počte splátok 42 predstavuje RPMN 24,91 %, a nie 24,23 %, ako je uvedené v zmluve.

4. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že suma odplaty za poskytnutie služieb (i keď bola upravená v samostatnej zmluve), je plnením v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom, a preto malo byť toto plnenie zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa v spojitosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom, keďže i zaplataenie takýchto nákladov od neho žalovaný ako veriteľ požadoval. Celkové náklady spojené s poskytnutým úverom mali byť preto navýšené o sumu odmeny za poskytnutie služby (čo v danom prípade predstavovalo 42 mesačných splátok po 14,74 eura) a táto odmena mala byť zohľadnená aj pri výpočte RPMN. Praktika, ktorou žalovaný uzavretím dohody o poskytnutí služieb na osobitnom formulári obchádza zákonnú povinnosť zahrnúť všetky náklady spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru do výpočtu hodnoty RPMN, je podľa názoru súdu v rozpore so spotrebiteľským právom. Neobstojí preto ani obrana žalovaného, že ide o samostatnú zmluvu, ktorej uzavretie nie je podmienkou poskytnutia úveru. Je totiž potrebné vychádzať z toho, že žalovaný je podnikateľský subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov, u ktorého sa predpokladá jeho znalosť problematiky poskytovania spotrebiteľských úverov. Na druhej strane žalobkyňa je fyzická osoba, ktorá pre nepriaznivú finančnú situáciu využila možnosť dostať sa k finančným prostriedkom formou uzavretia zmluvy so žalovaným. Pri aplikácii ústavného princípu ochrany slabšej strany (v tomto prípade spotrebiteľa) je potrebné dohodu o poskytnutí služieb v podobe vopred pripraveného formulára považovať za zmluvný akt súvisiaci so zabezpečením zaplataenia pohľadávky žalovaného vzniknutou na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere (služby spočívali napr. v informácii o prijatí platby, zmene zmluvy na podnet klienta, prepárovanie platby, podpora call centra, odklad splatnosti splátok, informácia o zostávajúcich záväzkoch). Takéto plnenie veriteľa nie je plnením, ktoré slúži záujmom spotrebiteľa, ale naopak ide o plnenie slúžiace predovšetkým záujmom veriteľa. Spotrebiteľovi sú na základe takejto dohody vnútené služby, u ktorých má súd pochybnosť, či o ne spotrebiteľ vôbec žiadal, pričom ide o záväzok zaplatiť za niečo, čo mu ani nebolo dodané. Takáto dohoda predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto je neplatná.

5. Keďže súd prvej inštancie vyhodnotil úver ako bezúročný a bez poplatkov, zaviazal žalovaného vydať žalobkyni sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 19,29 eura (586,29 eura - 567 eur). Túto sumu prijatú žalovaným nad sumu poskytnutej istiny súd považoval za bezdôvodné obohatenie v podobe majetkového prospachu získaného bez právneho dôvodu. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, pretože nemal preukázané, že by žalobkyňa titulom poskytnutého úveru uhradila žalovanému viac. V časti konania, ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti Dohody o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.10.2015, súd konanie zastavil podľa § 145 CSP z dôvodu späťvzatia.

6. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie prihliadol na úspech žalobkyne v dominantnej časti sporu, na jej neúspech v časti nároku o zaplatenie sumy 34,49 eura a aj na zavinenie zastavenia časti konania z dôvodu čiastočného späťvzatia a priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok v časti určenia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ako aj v časti, ktorým ho súd zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 19,29 eura, zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať mu plnú náhradu trov konania. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým súd dospel na základe vykonaných dôkazov, ako aj inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nesúhlasil so záverom súdu o nesprávnom výpočte RPMN z dôvodu, že tento nezohľadňoval odplatu, ktorá vyplývala z dohody o poskytovaní služieb. Argumentoval tým, že podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. sú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Podľa § 2 písm. h) zákona je celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Zákonu odporuje postup, ktorým by sa započítavala suma platby podľa dohody o poskytovaní služieb do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom tak, ako sú definované vyššie. V uvedenej sume nemôže byť zahrnutý aj náklad na platbu za službu, ktorá nebola podmienkou pre vznik úverovej zmluvy. Záver o nesprávnosti RPMN je založený na nesprávnom výklade príslušného ustanovenia zákona. Súd mu vytkol, že náklady nezahrnul do výpočtu RPMN, no na druhej strane považoval dohodu o poskytovaní služieb za neplatnú, čo znamená, že práve kvôli neplatnosti by tieto náklady ani nemohli byť do celkových nákladov, a teda ani do výpočtu RPMN zahrnuté. Žalobca tiež uviedol, že rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania v rozsahu 90 % odporuje tomu, čoho sa žalobkyňa domáhala, a tiež výsledku konania. Takéto rozhodnutie o trovách by znamenalo, že žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 95 % a on v rozsahu 5 %, pričom je nezistiteľné, ako k takémuto záveru súd dospel, lebo neuviedol k tomu žiadne skutočnosti.

8. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je v II. a III. výroku napadnutom odvolaním žalovaného vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP v týchto výrokoch potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie v napadnutej časti v II. a III. výroku, a na dôvažok dodáva nasledovné:

10. Podľa obsahu spisu strany sporu uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 630 eur. Celkové náklady spojené s úverom predstavovali sumu 256,62 eura, pričom pozostávali z úrokov a z poplatku za poskytnutie úveru vo výške 63 eur. Celková čiastka, ktorú musel spotrebiteľ podľa zmluvy zaplatiť, predstavovala 886,62 eura a bola tvorená súčtom poskytnutého úveru 630 eur a nákladov 256,62 eura. V skutočnosti však bol žalobkyni poskytnutý úver len vo výške 567 eur a suma 63 eur bola použitá započítaním z uvedenej sumy úveru na úhradu poplatku za poskytnutie úveru. V zmysle zmluvy musela žalobkyňa uhradiť časť nákladov v sume 63 eur fakticky dvakrát. Jednak ako časť úveru, ktorá jej mala byť podľa zmluvy poskytnutá, avšak v skutočnosti nebola (630 eur - 63 eur = 567 eur) a jednak ako poplatok za poskytnutie služby, ktorý uhradila tak, že jej o túto sumu bol úver krátený a v skutočnosti jej bol poskytnutý len vo výške 567 eur. Tieto skutočnosti mali samozrejme vplyv aj na výpočet RPMN. Pokiaľ žalovaný pri výpočte RPMN vychádzal z údajov poskytnutého úveru uvedeného v zmluve (630 eur) a z celkovej čiastky (886,62 eura), ktorú mala spotrebiteľka uhradiť žalovanému, dá sa s určitosťou prijať záver, že RPMN bola v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa

pretože v skutočnosti mal žalovaný pri výpočte RPMN vychádzať zo sumy reálne poskytnutého úveru 567 eur, lebo v opačnom prípade žalobkyňa hradila v rámci celkových nákladov sumu 63 eur dvakrát (630 eur (aj keď bolo poskytnutých len 567 eur) + 256,62 eura, ktorej súčasťou bola aj platba 63 eur). Pokiaľ bola RPMN v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, možno konštatovať, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch).

11. Čo sa týka ďalších nákladov, ktoré žalobkyni vznikli v súvislosti s dohodou o poskytovaní služieb, odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že tieto náklady mali byť zohľadnené pri výpočte RPMN. Tento záver nebola spôsobilá spochybniť ani námietka žalovaného, že táto služba nebola podmienkou pre vznik úverovej zmluvy, preto nemôže byť zahrnutá do celkových nákladov. Ani ustanovenie v bode I.2. zmluvy, ktorým si žalovaný formálne ošetril dobrovoľnosť doplnkových služieb, ktorých poskytnutie nie je podmienkou získania úveru nepreukazuje, že si žalovaný pred uzavretím zmluvy splnil svoju povinnosť a preukázateľne informoval spotrebiteľku o tom, že od nej požaduje plnenie, ktorého úhrada nebola upravená v zmluve (§ 53 ods. 4 písm. v/ Občianskeho zákonníka). Tiež nebolo preukázané, že by za plnenia, ktoré pre žalobkyňu podľa zmluvy predstavovali 14,74 eura po dobu 42 mesiacov, táto dostávala každý mesiac dohodnuté protiplnenie. Takéto podmienky sú v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a preto sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

12. Záver o neplatnosti dohody však neznamená, že údaj o RPMN bol v zmluve o úvere uvedený správne, a preto nie je možné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd prijal jednak z dôvodov bližšie rozpisovaných v bode 10. tohto odôvodnenia a tiež aj z dôvodu, že poplatky, ktoré mala žalobkyňa platiť v zmysle dohody o poskytovaní služieb, mali byť súčasťou splátok úveru obsiahnutých v zmluve o spotrebiteľskom úvere a mali byť zohľadnené aj pri výpočte RPMN. Pokiaľ sa tak nestalo, RPMN bola v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, čo má za následok jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Pokiaľ žalobkyňa plnila nad rámec istiny, došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu. Takisto plnením z neplatnej zmluvy nastalo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Preto je záver súdu o dôvodnosti nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia správny. Výška bezdôvodného obohatenia nebola sporná, odvolateľom nebola spochybnená, preto sa ňou odvolací súd ani v odvolaní ďalej nezaoberal.

13. Z vyššie uvedených dôvodov považoval odvolací súd námietky žalovaného vznesené v odvolaní za neopodstatnené a nedôvodné. Na základe toho rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti výrokov II. a III. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Za dôvodnú považoval odvolací súd len námietku vo vzťahu k výroku o trovách konania, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil. Vychádzal pri tom z výroku I., ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie v časti určenia neplatnosti dohody o poskytnutí služby ako aj z výroku, ktorým súd vyhovel určaniu, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Keďže pri oboch výrokoch ide o určenie určitej skutočnosti, pričom pri prvom výroku, ktorým bolo zastavené konanie by náhrada trov konania patrila v zmysle § 256 ods. 1 CSP žalovanému, keďže žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania, pri druhom výroku, ktorým bolo vyhovené žalobkyni, by zase náhrada trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP patrila jej, odvolací súd bol toho názoru, že úspech žalobkyne v časti určovacích výrokov bol čiastočný, a preto by žiadna zo strán nemala nárok na ich náhradu (§ 255 ods. 2 CSP). Vo výrokoch vo vzťahu k zaplateniu bezdôvodného obohatenia (53,78 eura) bola žalobkyňa úspešná v časti o zaplatenie 19,29 eura a v časti 34,49 eura bola neúspešná. V percentuálnom vyjadrení predstavuje jej úspech 35,87 % a neúspech 64,13 %. Možno teda konštatovať, že v časti žaloby, ktorou sa žalobkyňa dožadovala zaplatenia bezdôvodného obohatenia, bol žalovaný úspešný v rozsahu 28,26 %. Preto po zohľadnení čiastočného úspechu žalobkyne pri určovacích výrokoch jej nebolo možné priznať nárok na náhradu trov konania, lebo žiadnej zo strán nevzniklo právo na ich náhradu, a zároveň po zohľadnení úspechu žalovaného v časti zaplatenia bezdôvodného obohatenia v rozsahu 28,26 % bolo potrebné nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie priznať v tomto rozsahu práve žalovanému.

15. S ohľadom na výsledok odvolacieho konania by mala úspešná žalobkyňa nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP). Keďže jej v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, odvolací súd rozhodol (§ 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP), že sa jej nárok na ich náhradu nepriznáva.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).